

Ляшенко О. І. Педагогічне тестування. *Енциклопедія освіти*. / Нац.акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва; редкол.: О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, Л. Д. Березівська, І. Д. Бех, В. Ю. Биков, М. С. Гальченко, В. В. Засенко, С. А. Калашнікова, М. О. Кириченко, Л. Б. Лук'янова, В. Г. Панок, В. О. Радкевич, О. Я. Савченко, М. М. Слюсаревський, О. В. Сухомлинська]: 2-ге вид, допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 731–732.

ПЕДАГОГІЧНЕ ТЕСТУВАННЯ – у широкому розумінні спосіб одержання інформації про певний об'єкт і його характеристики шляхом випробувань; у вузькому, педагогічному розумінні – метод оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за допомогою тесту.

П.т. є одним з основних методів педагогічного вимірювання, яке завдяки регламентованим процедурам проведення, стандартизованому інструментарію і математичним методам обробки та інтерпретації результатів забезпечує високу об'єктивність, надійність і вірогідність оцінювання успішності навчання учнів чи студентів.

Для досягнення такої якості П.т. необхідно чітко визначити мету оцінювання і показники результатів навчання з предметної галузі, що підлягає П.т., обрати адекватний інструментарій у вигляді стандартизованого тесту, провести його апробацію, визначити методи обробки та інтерпретації результатів. За таких обставин здобувачі освіти, яких тестують, перебувають в однакових умовах, виконують одні й ті ж завдання, оцінюються за однаковою методикою оброблення результатів і можуть порівнюватися за єдиною шкалою. Таке П.т. забезпечує об'єктивність і валідність одержаних даних і можливість їх зіставлення, визначає результат у стандартизованих статистичних показниках, що надає йому статус педагогічного вимірювання.

За місцем у навчальному процесі розрізняють вхідне, поточне і підсумкове П.т. Вхідне П.т. передбачає з'ясування рівня володіння учнями і студентами базовими знаннями, вміннями і навичками, їх готовності до сприймання нового матеріалу. За його результатами в організацію освітнього процесу вносяться корективи, обираються форми індивідуальної роботи, приймають рішення щодо технологій навчання тощо.

Поточне П.т. має характер формувального оцінювання, метою якого є з'ясування успішності засвоєння навчального матеріалу, виявлення прогалин у запланованих результатах навчання учнів чи студентів, внесення коректив в освітній процес. На його підставі визначаються напрями індивідуальної корекційної роботи з учнями чи студентами, проводиться педагогічна діагностика чинників утруднень, формуються групи для диференційованого навчання тощо.

Підсумкове П.т. спрямоване на виявлення рівня навчальних досягнень учнів з конкретної теми, розділу чи курсу. Головна його мета – об'єктивне оцінювання учнів чи студентів у досягненні кінцевих (підсумкових на певному рівні) результатів навчання. Тому воно виконує кілька функцій: атестації здобувачів освіти в успішності оволодіння освітньою програмою певного рівня освіти; селекції їх на групи за досягнутими результатами; оцінювання ефективності освітнього процесу; діагностики типових помилок учнів чи студентів у засвоєнні змісту освіти, управління якістю освіти.

За можливістю застосування сучасних інформативно-комунікаційних технологій під час П.т. воно може бути комп'ютерним (наприклад, в умовах дистанційного навчання) або бланковим (на паперових носіях).

Лит.: 1. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов. Москва: Логос, 2002. 432 с.; 2. Keeves J.P. (Ed.) Educational Research, Methodology and Measurement: An International Handbook. Oxford: Pergamon Press, 1998.

О.І. Ляшенко